

Mødet den 16. Februar 1922.

Fraværende: J. Chr. Møller, Vald. Pedersen, P. Petersen, M. Simonsen og Mariane Thomsen.

1. (J. Nr. 22^s—1921). **Indenrigsministeriets Samtykke til Salg af en Parcel til Købmand Jørgen Clausen.**

Toges til Efterretning.

2. (J. Nr. 574—1921). **Skrivelse fra Indenrigsministeriet i Anledning af Enke Mariane Mogensens Besværing over, at der er nægtet hende Enkebørnsunderstøttelse.**

Ministeriet er enigt med Byraadet i, at vedkommende ikke kan tilstaas Enkebørnsunderstøttelse.

Toges til Efterretning.

3. (J. Nr. 586, 585 og 587—1921). **Meddelelse fra Indenrigsministeriet om Forhøjelse af Statstilskud til Tømmerhandler Gr. Petersens, Malermester Truelsens og Tømrmester Christiansens Byggeforetagender.**

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 389—1921). **Amtsraadets Tiltrædelse af Nedsættelse af Bidraget til Pensionsfonden fra Funktionærer ved Ting- og Arresthuset.**

Toges til Efterretning.

5. (J. Nr. 712—1921). **Regnskab for Malermester Peter Petersen og Hustrus Legat for Aaret 1921.**

Overgaar til Revision.

6. (J. Nr. 10¹⁸—1921). **Skrivelse fra Stiftamtet angaaende Valg af 1 Medlem til Nævningeaarslistefuldet for Treaaret fra 1. Maj 1922 at regne.**

Det vedtoges at foreslaa Fabrikant H. Vestesen til Genvalg.

7. (J. Nr. 708—1921). **Andragende fra Dansk Byplanslaboratorium om et aarligt Tilskud paa 200 Kr.**

Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse kan ikke anbefale Andragendet.

Kunde ikke bevilges.

8. (J. Nr. 713—1921). **Indstilling fra Brolægningsudvalget om, at Grønnegade paa Strækningen fra Nørrealle til Thunøgade overtages af Kommunen som offentlig Gade.**

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 682—1921). **Andragende fra Vognmand Th. Frandsen om Koncession paa Automobilkørsel til »Stadion« m. v.**

M. C. Falk meddelte, at Andragendet gik ud paa, at Kørselsruten gennem Byen forlænges til Marselisborg Hospital, Byskellet ved Kongsvang og om Sommeren til »Stadion«. Desuden androges om at maatte indsætte 3 Vogne mere paa Ruten, opsætte Skilte ved Stoppestederne, samt Nedsættelse af Afgiften. Udvalget anbefalede at tillade Kørsel til Marselisborg Hospital, men ikke til Kongsvang, idet et Selskab i Viby havde Station der, og da dette betalte Afgift til Kommunen, burde man ikke paaføre det Konkurrence. Kørsel til Stadion knnde Udvalget ikke gaa med til, før Stadionalle blev færdig. M. H. t. Skilte ved Stoppestederne kunde man gaa med dertil paa

nærmere Betingelser, og hvad Afgiften angik, foreslog man, at den oprindelige Afgift for de to første Vogne, 1000 Kr. pr. Vogn fastholdes, og at Afgiften for de følgende fastsættes til 500 Kr. pr. Vogn aarlig. Endelig henstillede Udvalget, at Selskabet lader Vognene paamale »Frederiksberg« i Stedet for »Frederiksberg«.

Indstillingen vedtoges.

10. (J. Nr. 486—1921). Forslag fra Brolægningsudvalget til **Ændring i »Almindelige Betingelser for Arbejder og Leverancer for Aarhus Kommune.«**

M. C. F a l k anbefalede Forslaget, hvis væsentligste Ændringer var, at Kommunen eventuelt kunde lade Stridsspørgsmaal afgøre ved Domstolene i Stedet for ved Voldgift, samt at Entreprenøren forpligtes til at bruge indenbys Arbejdskraft, forsaavidt saadan kunde faas.

M a r i u s G e e r t s e n foreslog, at den sidste Bestemmelse kom til at gælde lige saavel for Arbejdsgivere som for Arbejdere. Arbejdsgiverne var lige saa gode Borgere i Byen som Arbejderne, og disse burde derfor ikke favoriseres.

F o r m a n d e n svarede hertil, at § 15 omhandlede Forholdet mellem Entreprenøren og Arbejderne, saa Spørgsmaalet om Arbejdsgiverne vedkom slet ikke Sagen.

A n d r. C h r i s t e n s e n sluttede sig til Forslaget om, at man eventuelt kunde gaa til Domstolene i Stedet for at tage en Voldgift. Derimod kunde enkelte Punkter trænge til at ændres lidt. Der stod i Forslaget, at Aarhus Magistrat ved Voldgift skulde udpege en absolut upartisk Opmand. Men her kunde der blive Strid om, hvorvidt Opmanden virkelig var upartisk, og derfor burde disse Ord slettes, saa der blot kom til at

staa »en Opmand«. Der kunde næppe i § 15 blive Tale om Arbejdsgiverne, og man kunde nok i al Almindelighed gaa med til at sætte aarhusiansk Arbejdskraft i Stedet for dansk Arbejdskraft; men det kunde være betænkeligt at gøre det til en absolut Fordring, idet der saa hverken maatte tages Hensyn til Kvalitet eller Lønkrav o. s. v. Der burde muligvis her være en Ventil, saaledes at f. Eks. Kommunen kunde dispensere fra Bestemmelsen. Angaaende Entreprenørens Ulykkesforsikring for alle Arbejdere og Funktionærer, saa maatte Meningen vel være, at det kun gjaldt dem, der var beskæftiget med det paagældende Arbejde, hvorfor dette udtrykkelig burde anføres. Ligeledes var det tilstrækkeligt, naar der blot stod i Bestemmelsen, at Folkene var ulykkesforsikrede fra den første Dag.

Marius Geertsen hævdede, at en Entreprenør ofte skulde bruge Arbejdsgivere til et eller andet Arbejde, og saa burde han være forpligtet til at bruge aarhusianske Arbejdsgivere lige saa vel som Arbejdere. Det maatte være ens for begge Parter.

M. C. Falk mente nok, at Udvalget kunde gaa med til at stryge Ordet »upartisk« om den af Magistraten valgte Opmand, og hvis der hist og her fandtes overflødige Ord, kunde man jo intet have imod, at disse udgik. Derimod maatte Taleren bestemt fastholde Kravet om at bruge indenbys Arbejdere, og skulde der opstaa Strid mellem Entreprenøren og disse, vilde Byraadet selvfølgelig tage Stilling dertil, saa der var næppe nogen Fare ved Bestemmelsen.

Bernt Jensen fandt det ogsaa uheldigt at slette Bestemmelsen om aarhusiansk Arbejdskraft, for man havde haft adskillige Tilfælde, hvor Kom-

munens Entreprenører havde ført Folk med sig andetsteds fra, og det burde ikke finde Sted, naar der var ledige Arbejdere nok i Byen. I en By som Aarhus kunde der ogsaa altid faas tilstrækkelig kvalificeret Arbejdskraft.

H. P. Christensen indrømmede, at visse Punkter maaske kunde affattes lidt klarere juridisk set, og man kunde derfor betragte denne Forhandling som en 1. Behandling, idet Udvalget saa kunde faa Sagen tilbage for at foretage formelle Ændringer. At gaa til Domstolene kunde maaske i visse Tilfælde være bedre end Voldgift, naar Sagen blev tilstrækkelig belyst fra begge Sider; men paa den anden Side kunde Sagen let trække i Langdrag og blive betydelig dyrere. Det kunde dog ikke skade at gøre et Forsøg. Bestemmelserne om at bruge indenbys Arbejdskraft burde skærpes saa meget som muligt, for hidtil havde de ikke vist sig betryggende. Det var ganske ved Siden af at tale om Arbejdsgiverne i den Forbindelse.

A. Mørup mente ogsaa, man kunde fastholde Kravet om aarhusiansk Arbejdskraft, forsaavidt den kunde faas; men Konsekvensen deraf maatte blive, at naar en Entreprenør engagerede en Arbejdsgiver, skulde det ogsaa være en Aarhusborger. Derimod burde man næppe gaa saa vidt, at Kommunens Arbejder kun tildeltes aarhusianske Arbejdsgivere, men det var vist heller ikke Hr. Geertsens Mening.

Andr. Christensen bemærkede, at den Tid var forbi, hvor Retssager trak ud i Aarevis. Den eneste Voldgift, man kunde være tjent med, var den, som nedsattes af Dansk Ingeniørforening, og den var næppe billigere end en Proces.

Marius Geertsen havde selvfølgelig ment det samme, som Hr. Mørup udtalte. Her var jo slet ikke Tale om Entreprenørene.

M. C. Falk gjorde opmærksom paa, at det ikke var Meningen, enhver Sag skulde for Domstolene, idet de fleste Smaasager vel nok vilde blive afgjort ved Voldgift; men det var en Sikkerhed for Kommunen at kunne gaa Rettens Vej. Udvalget havde næppe noget imod at tage Sagen tilbage til nærmere Overvejelse.

Formanden oplyste, at man for Havnens Vedkommende allerede for flere Aar siden havde indsat den Bestemmelse, at man kuude gaa til Domstolene, og derved afskar man sig ikke fra at bruge Voldgift. Men selv om en Entreprenør forlangte ganske urimelige Ting, fik han i Reglen ved en Voldgift godkendt Halvdelen deraf, og i saadanne Tilfælde var det gavnligt at kunne henvise vedkommende til et Sagsanlæg. Taleren havde ogsaa hørt, at der ved Nedbrydningen af de sidste Huse i Banegaardsgade brugtes udenbys Arbejdskraft; men hvis det virkelig var Tilfældet, havde det kommunale Opsyn ikke været tilstrækkelig vaagent.

Sagen gik tilbage til Udvalget.

11. (J. Nr. 690—1921). **Andragende fra Nordre Grundejerforening om Forbedring af Brolægningen i Mejlgade paa Strækningen fra Tværgade til Molsgade.**

Brolægningsudvalget oplyser, at man agter at foreslaa Gaden ombrolagt i Finansaaret 1923—24, enten i 1 Aar eller fordelt over 2 paa hinanden følgende Aar.

Det vedtoges at svare i H. t. Udvalgets Indstilling.

12. (J. Nr. 663—1921). **Besværing fra Grundejerne i Saltholmsgade over Fordyrelsen af Gadens Brolægning m. v.**

Fra Stadsingeniøren forelaa en Redegørelse over Sagen.

Fra Brolægningsudvalget forelaa derefter følgende Indstilling :

»Udvalget kan tiltræde Stadsingeniørens vedlagte Erklæring af 3. ds.

Under Hensyn til, at Forholdene har medført, at Arbejdet er blevet dyrt for Grundejerne, kan Udvalget anbefale, at Betalingen erlægges i 20 halvaarlige Terminer i Stedet for 10 halvaarlige Terminer, saaledes som forlangt af Udvalget.«

M. C. F a l k forelagde Sagen. Det forrige Brolægningsudvalg havde planlagt Brolægning af Salt-holmsgade, og Udgiften var kalkuleret til 91 Kr. pr. løb. m. Men da Gadens Profil var meget uheldig, besluttede Udvalget at regulere Gaden, forsaavidt Grundejerne vilde gaa med dertil. Man indkaldte saa Grundejerne til et Møde, og Resultatet blev, at man enedes om, at Gaden skulde sænkes 0,7 m paa Midten, hvilket vilde koste yderligere 98 Kr. pr. løb. m eller sammen med Brolægningen 189 Kr. Dette var Grundejerne indforstaaede med, og Arbejdet blev udført til lidt under den kalkulerede Pris. Nu paastod Grundejerne imidlertid, at Arbejdet var blevet langt dyrere end budgetteret, hvorfor de forlangte Afslag; men Udvalget kunde ikke erkende dette, derimod var man enedes om at vise dem den Velvilje at forlænge Betalingstiden som anført i Indstillingen.

A. M ø r u p mente, at Sagen beroede paa en Misforstaaelse fra Grundejernenes Side, idet de havde troet, at det hele vilde koste 98 Kr., medens de havde glemt at lægge de oprindelige 91 Kr. til. Stadsingeniøren hævdede dog, at Sagen blev meget grundig oplyst paa det nævnte Møde.

F o r m a n d e n bemærkede, at saadanne Misforstaaelser vilde Udvalget sikkert støde paa adskillige Gange, naar et Arbejde var blevet dyrere end antaget.

Indstillingen vedtoges.

13. (J. Nr. 603—1921). **Andragende fra Jydsk Telefonaktieselskab om Tilladelse til Nedlægning af Telefonkabler i Strandvejen m. fl. Gader samt om Opstilling af et Hovedfordelerskab ved Eksportslagteriet.**

Brolægningsudvalget kan anbefale Andragendet paa de sædvanlige Betingelser.

Indstillingen vedtoges.

14. (J. Nr. 717—1921). **Andragende fra Brdr. Klostergaard om Tilskud til et Byggeforetagende paa Hjørnet af Nørrealles og Langelandsgade.**

Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forelaa følgende Indstilling:

»Udvalget kan anbefale, at der bevilges et Tilskud paa 10 % af Opførelsesværdien for selve Beboelseslejlighederne og paa samme Vilkaar som fastsat for lignende tidligere Andragender.

Samtidig foreslaar man, at Byraadet tager Beslutning om ikke at imødekomme flere Andragender om Boligtilskud, forinden den nye Lov, der er under Forberedelse, foreligger.«

F o r m a n d e n anbefalede at vedtage den foreslaaede Beslutning, idet Kommunen nu i de sidste Maaneder havde bevilget Tilskud paa ca. 700000 Kr. For Tiden forelaa ingen saadanne Andragender.

Indstillingen vedtoges.

15. (J. Nr. 5^a—1921). **Andragende fra Fodfolkets Underofficersskole i Aarhus om Anlæg af en Hindringsbane ved Eksercerhuset.**

Markudvalget kan anbefale, at Tilladelsen gives midlertidig, saaledes at den til enhver Tid kan tilbagekaldes med $\frac{1}{2}$ Aars Varsel.

A. Bitsch anbefalede Indstillingen.

Indstillingen vedtoges.

- 16 (J. Nr. 680—1921). **Andragende fra Arbejdernes Andelsboligforening til Justitsministeriet om Oprettelse af et Apotek i den nordlige Bydel ved Tordenskjoldsgade.**

Formanden mente ikke, man kunde have noget herimod.

K. Moustén foreslog at anbefale Andragendet. Anbefaledes.

17. (J. Nr. 699—1921). **Meddelelse fra Amtsraadet angaaende Fastsættelse af Vederlaget for Arrestanters Bospisning.**

Formanden bemærkede, at det drejede sig om, hvorvidt Byraadet kunde tiltræde Amtsraadets Vedtagelse eller ønskede Sagen behandlet i Udvalget først.

H. P. Salling antog, at Byraadet kunde slutte sig til Forslaget, da Betalingen vel maatte anses for passende, men havde intet imod, at Udvalget tog Sagen tilbage til næste Møde.

Indstillingen vedtoges.

18. (J. Nr. 718—1921). **Andragende til Regering og Rigsdag vedrørende Statstilskud til de kommunale Gymnasieskoler i Aarhus, Fredericia, Helsingør, Hjørring, Kolding og Vejle.**

Formanden meddelte, at denne Sag egentlig var afgjort ved Byraadets tidligere Beslutning om at virke hen til, at disse Skoler blev ligestillet med de københavnske og de private Gymnasier. Andragendet var nu indsendt og forelaa blot til Efterretning.

Toges til Efterretning.

19. (J. Nr. 716—1921). **Bekendtgørelse fra Indenrigsministeriet vedrørende Nødhjælpsarbejder.**

Formanden vidste ikke, hvilket Udvalg Byraadet ønskede denne Sag henvist til.

H. P. Christensen mente, man foreløbig kunde tage Sagen til Efterretning.

Toges til Efterretning.
